

Energiasasto
Erityisasiantuntija lida Huhtanen

Perustelumuistio
16.12.2020

VN/28075/2020

1/4

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN ASETUS YDINLAITOSTEN YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIMENETTELYYN KUULUVISTA TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN MAKSULLISISTA SUORITTEISTA

Ehdotus

Ehdotetaan, että työ- ja elinkeinoministeriö antaa uuden asetuksen ydinlaitosten ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn kuuluvista työ- ja elinkeinoministeriön maksullisista suoritteista. Nykyinen asetus (260/2019) on voimassa 28.2.2021 saakka. Asetuksen ehdotetaan tulevan voimaan 1.3.2021. Asetus olisi voimassa 28.2.2023 saakka.

Maksuasetus vastaisi sisällöllisesti voimassaolevaa maksuasetusta, koska suoritteiden omakustannusarvon ei arvioida merkittävästi muuttuneen. Asetusta uudistettiin ja kaikkien suoritteiden hinnat päivitettiin edellisen kerran asetusta annettaessa. Tältä osin viitataan voimassaolevan maksuasetuksen 260/2019 perustelumuistioon (19.2.2019). Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (252/2017, YVA-laki) nojalla annettavista työ- ja elinkeinoministeriön arviointiohjelmaa koskevasta lausunnosta ja arviointiselostusta koskevasta perustellusta päätelmästä perittävät julkisoikeudelliset suoritemaksut olisi porrastettu kolmeen suoritetyyppiin hankkeen koosta riippuen.

Ehdotuksen tausta

Julkisoikeudellisten maksullisten suoritteiden tulee valtion maksuperustelain (150/1992) 6 §:n mukaan vastata suoritteen tuottamisesta valtiolle aiheutuvien kokonaiskustannusten määrää. Lain 4 §:n 2 momentin mukaan suoritteen tulee olla maksullinen etenkin silloin, kun suoritteen tuottaminen liittyy vastaanottajan taloudelliseen toimintaan. Ydinlaitosten ympäristövaikutusten arviointimenettelyä koskevat maksulliset suoritteet liittyvät toiminnanharjoittajien ydinenergian käyttöä koskevaan taloudelliseen toimintaan, jolloin maksun tulee vastata omakustannusarvoa, eikä sitä voida määrätä alempana.

Maksujen suuruus

Maksuja sovelletaan hankkeisiin, joissa työ- ja elinkeinoministeriö on YVA-lain mukaan yhteysviranomainen.

Ehdotetaan, että maksut porrastetaan kolmeen luokkaan sekä ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta annetun lausunnon osalta sekä arviointiselostuksesta annettavan perustellun päätelmän osalta.

Asetukseen ehdotetaan seuraavia maksuluokkia:

YVA-laissa tarkoitettu lausunto arviointiohjelmasta

1. Suppeassa hankkeessa (5-15 henkilötyöpäivää)	6 615 €
2. Tavanomaisessa hankkeessa (16-25 henkilötyöpäivää)	13 230 €
3. Vaativassa hankkeessa (yli 25 henkilötyöpäivää)	13 230 € ja lisäksi 90 €/h 25 työpäivää ylittävältä osalta, kuitenkin enintään 36 380 €

YVA-laissa tarkoitettu yhteysviranomaisen perusteltu päätelmä

1. Suppeassa hankkeessa (10-20 henkilötyöpäivää)	9 920 €
2. Tavanomaisessa hankkeessa (21-30 henkilötyöpäivää)	16 540 €
3. Vaativassa hankkeessa (yli 30 henkilötyöpäivää)	16 540 € ja lisäksi 90 €/h 30 henkilötyöpäivää ylittävältä osalta, kuitenkin enintään 47 630 €

Lausuntoa koskeva suoritemaksu ydinlaitoksien arviointiohjelmasta suppeassa YVA-hankkeessa

Ydinlaitoksia koskevista YVA-hankkeista pieni osa todennäköisesti sijoittuu tähän maksuluokkaan, sillä usein hankkeet ovat kokoluokaltaan suuria. Tämän maksuluokan osalta kyseeseen voisi kuitenkin tulla esimerkiksi pienempi hankkeen muutosta koskeva YVA-menettely. Kuulemisen laajuus tällaisissa hankkeissa on toimialalle tyypillisesti melko laaja. Arviointiasiakirjat ovat tällaisissa hankkeissa esimerkiksi ydinvoimalaitoksen YVA-hanketta merkittävästi pienemmät.

Arviointiohjelma: 6 615 €
Keskimäärin 10 työpäivää. Työmäärä vaihtelee 5-15 työpäivän välillä.

Lausuntoa koskeva suoritemaksu ydinlaitoksien arviointiohjelmasta tavanomaisessa YVA-hankkeessa

Tähän luokkaan kuuluva YVA-hankkeet ovat toimintaympäristö huomioiden tavanomaisia hankkeita. Hankkeilla on lukuisia erilaisia vaikutuksia ja vaikutusalue voi olla suuri. Kuuleminen toteutetaan laajasti ja asiasta järjestetään kuulemistilaisuuksia eri paikkakunnilla. Annettuja lausuntoja ja mielipiteitä on määrällisesti paljon. Hankkeen asiakirjat ovat laajoja ja niiden laadun ja riittävyyden arviointiin kuluva työmäärä on melko suuri. Maksuluokkaan kuuluu myös hankkeet, joilla voi olla vaikutuksia toisen valtion alueelle. Tällainen hanke voi olla esimerkiksi yksittäisen ydinlaitosyksikön tai

muun ydinlaitoksen rakentaminen. Myös esimerkiksi hankkeen laajemmat muutokset voivat kuulua tähän luokkaan.

Arviointiohjelma: 13 230 euroa
Keskimäärin 20 työpäivää. Työmäärä vaihtelee 16-25 työpäivän välillä.

Lausuntoa koskeva suoritemaksu ydinlaitoksien arviointiohjelmasta vaativassa hankkeessa

Tähän maksuluokkaan kuuluvat YVA-hankkeet, jotka ovat erittäin laajoja ja vaativia. Maksuluokan hankkeilla on useita eri vaikutuksia ja vaikutusalue on laaja. Kuuleminen edellyttää laajoja käsittelyjä ja esittelytilaisuuksia eri paikkakunnilla. Lausuntoja ja mielipiteitä on määrällisesti paljon ja niiden laadun ja riittävyyden arviointiin tarvittava työmäärä on suuri. Tähän maksuluokkaan kuuluvilla hankkeilla voi olla myös valtion rajat ylittäviä vaikutuksia usean valtion alueelle. Tähän luokkaan kuuluva hanke voisi olla esimerkiksi kokonaan uusi useamman yksikön ydinvoimalaitoshanke tai hanke, joka kattaa useampia ydinlaitoksia.

Arviointiohjelma: tavanomaisen hankkeen perushinta 13 230 € + 25 työpäivää ylittävältä osalta 90 €/h, kuitenkin enintään 36 380 € (55 työpäivää)

Yhteysviranomaisen perusteltu päätelmä

Yhteysviranomaisen perusteltua päätelmää koskevat maksuryhmien määritelmät ovat vastaavat kuin arviointiohjelmaa koskevassa lausunnossa. Yhteysviranomaisen perustellun päätelmän tekeminen on kuitenkin työmäärältään arviointiohjelman lausuntoa suurempi. Tästä syystä yhteysviranomaisen perusteltua päätelmää koskevien suoritteiden hinnat ovat arviointiohjelmasta annettua lausuntoa korkeammat.

Perusteltu päätelmä suppeassa hankkeessa 9 920 €
Keskimäärin 15 työpäivää. Työmäärä vaihtelee 10-20 työpäivän välillä.

Perusteltu päätelmä tavanomaisessa hankkeessa 16 540 €
Keskimäärin 25 työpäivää. Työmäärä vaihtelee 21-30 työpäivän välillä.

Perusteltu päätelmä vaativassa hankkeessa 16 540 € + 30 työpäivää ylittävältä osalta 90 €/h, kuitenkin enintään 47 630 € (72 työpäivää)

Maksun määräämismenettely

Työ- ja elinkeinoministeriö arvioi yhteysviranomaisena YVA-menettelyn lausuntovaiheen tai perustellun päätelmän laatimisen alkaessa, miten se soveltaa maksuasetuksen mukaisia maksuluokkia ja mihin maksuluokkaan hanke ja näin ollen myös lausunosta perittävä maksu sijoittuvat. Maksuluokkien kriteerit ovat esimerkinomaisia, eikä kaikkien kriteerien tarvitse täytyä, jotta hanketta voidaan pitää maksuluokkaan kuuluvana.

Suoritemaksu vahvistetaan YVA-arviointiohjelmasta annettavan lausunnon tai yhteysviranomaisen perustellun päätelmän valmistuttua. Suoritemaksu voidaan asettaa alkuperäisestä arvioista poikkeavan suuruiseksi esimerkiksi silloin, kun saadun palautteen määrä osoittautuu ennakoitua pienemmäksi tai suuremmaksi ja ennakkoon arvioidulle maksuluokalle määrältään ja laajuudeltaan epätyypilliseksi.

Samassa hankkeessa arviointiohjelmasta annettava lausunto ja arviointiselostuksesta annettava yhteysviranomaisen perusteltu päätelmä voivat sijoittua eri maksuluokkiin.

Työ- ja elinkeinoministeriö seuraa lausuntoihin käytettyä työaikaa hankekohtaisesti. Työajan seurantatietoa hyödynnetään, kun yhteysviranomaisen arvioi maksuluokkien soveltamista seuraaviin YVA-hankkeisiin. Toteutuneita työaikoja hyödynnetään myös asetuksen maksuluokkien päivittämisessä joka toinen vuosi annettavan maksuasetuksen valmistelussa.

Ehdotuksen vaikutukset

Ehdotuksessa ei esitetä muutoksia voimassaoleviin maksuihin, joten ehdotuksella ei ole uusia vaikutuksia luvanhaltijoihin tai viranomaiseen.

Valmistelu

Asetus on valmisteltu työ- ja elinkeinoministeriössä. Siitä on pyydetty lausunnot valtiovarainministeriöltä, ympäristöministeriöltä, Teollisuuden Voima Oyj:ltä, Fortum Power and Heat Oy:ltä, Fennovoima Oy:ltä, VTT Oy:ltä sekä Posiva Oy:ltä.

Lausunnoissa...

Voimaantulo

Asetuksen ehdotetaan tulevan voimaan 1.3.2021.